FINANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Společný projekt finančních asociací

ČESKÁ BANKOVNÍ ASOCIACE

FINANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ SE BUDE HODIT!

Plán vyučovací hodiny (č. 8)

TÉMA VYUČOVACÍ HODINY:
Finanční vzdělávání se bude hodit!

VĚK ŽÁKŮ:
využití podle úrovně žáků (doporučení 6. až 8. třída)

ČASOVÁ DOTACE:
45 minut

POTŘEBNÉ MATERIÁLY:
do dvojice (skupiny) obálka s nastříhanými lístečky (celkem 10 lístečků), okopírovaný pracovní list do dvojice.

CÍLE HODINY:
žáci budou umět použít znalosti získané v předchozích lekcích při odpovídání na nové otázky, při řešení zadaných situací, budou schopni rozlišit potřebné a spíše doplňkové služby bank na základě potřeb jednotlivých klientů, zamyslí se nad tím, jaké služby mohou být důležité pro určitý typ klientů, procvičí si svoji celkovou orientaci v problematice finančního vzdělávání.

FORMY A METODY:
práce s celou třídou, práce ve dvojicích (skupinách).

KLÍČOVÁ SLOVA:
slova již použitá v předchozích pracovních listech.

FINANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Společný projekt finančních asociací

ČESKÁ BANKOVNÍ ASOCIACE

Pracovní list pro žáky (č. 8)

ÚKOL Č. 1: ZKUS SE ZAMYSLET NAD TĚMITO OTÁZKAMI:

KTERÉ VÝDAJE BYS OZNAČIL JAKO INVESTIČNÍ?

JAKÝ JE ROZDÍL MEZI DEBETNÍ A KREDITNÍ KARTOU?

NA CO JE ROZUMNÉ SI PŮJČIT?

JAK ZJISTÍM, JAK VELKOU PŮJČKU SI MOHU VZÍT?

PROČ BYCH MĚL V ŽIVOTĚ SPOŘIT A NE UTRÁCET VŠECHNY PENÍZE HNED?

CO SE DĚJE S PENĚZI, KTERÉ ULOŽÍME DO BANKY?

PROČ MUSÍME BÝT POZORNÍ PŘI VÝBĚRU Z BANKOMATU?

JAKÝMI ZPŮSOBY LZE ZAPLATIT/POSLAT NĚKOMU PENÍZE?

FINANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Společný projekt finančních asociací

ČESKÁ BANKOVNÍ ASOCIACE

Metodické pokyny č. 8
(Finanční vzdělávání se bude hodit!)

UVÁDÍME POUZE MOŽNÝ POSTUP VYUČOVACÍ HODINY. VYUČUJÍCÍ MŮŽE VYUŽÍT PRACOVNÍ LIST PODLE SVÉHO UVÁŽENÍ. VYUČUJÍCÍ MŮŽE BĚHEM HODINY PRACOVAT I S DALŠÍMI KLÍČOVÝMI SLOVY ČI VYUŽÍT JEN NĚKTERÁ CVIČENÍ Z PRACOVNÍHO LISTU.

Učitel na začátku hodiny zmíní, že žáci se v předchozích vyučovacích hodinách seznámili se základními pojmy a principy, které souvisí s bankami a jejich fungováním. Žáci se hned v první aktivitě pokusí propojit osvojené poznatky s praxí a zamyslí se nad tím, jakému typu klientů vyhovují jaké banky.

AKTIVITA: PŘIŘAĎ KLIENTOVI TU NEJVHODNĚJŠÍ BANKU NA ZÁKLADĚ JEHO POTŘEB:
Žáci ve dvojicích dostanou obálku s nastříhanými lístečky, na kterých jsou jednak klienti a jejich potřeby a dále banky nabízející určité druhy služeb. Žáci si pečlivě přečtou vše o potenciálních klientech a jejich potřebách a následně si přečtou nabídky jednotlivých bank a pokusí se ke každému klientovi přiřadit tu nejvhodnější banku.

1) Jsem studentka, občas si přivydělám na nějaké brigádě, od rodičů pobírám každý měsíc kapesné, protože nemám stálý příjem. Nemám žádné velké platby, neplatím nájem apod. Protože mám hodně volného času, ráda cestuji.

2) Je mi 22let, jsem čerstvě zaměstnaný a ještě stále bydlím u rodičů. Nyní už mám pravidelný příjem a během několika let bych si rád pořídil hypotéku.

3) Je mi mezi 40-50 lety, jsem ženatý a mám 2 děti. Jsem již dlouhou dobu zaměstnaný. Hypotéku na dům mám již z větší části splacenu a moje příjmy stále rostou. Rád jezdím s rodinou na dovolenou. Platím také řadu služeb jako například vodu, plyn v bytě, internet, kroužky mých dětí či sportovní aktivity členů rodiny.

4) Jsem podnikatel, který většinu času tráví v práci. Zbytek času se snažím věnovat své rodině. Ke své práci potřebuji vypadat dobře a být vždy skvěle oblečen. Často jezdím pracovně do zahraničí. Zároveň ale potřebuji také kontrolu nad svými penězi a dokonalý přehled o transakcích.

5) Jsem samoživitelka a nemám výraznější úspory. Nemám auto ani přístup na internet. V malé obci, kde žiji, platím většinou jen hotově.

A) Nabízíme Vám pomocnou ruku při plánování Vašeho budoucího života. Zda řešíte Vaše budoucí bydlení či potřebujete poradit s osobními financemi, u nás se vyhnete složitým jednáním a zdlouhavým čekáním, než na Vás přijde řada. Na míru Vám přidělíme osobního bankéře na pobočce, která je pro Vás nejdostupnější. Námi přidělený bankéř Vám zprostředkuje komplexní nabídku a poradí Vám při Vašich prvních důležitých finančních rozhodováních.

B) Neoslovilo Vás internetové bankovnictví a radši si vše dojdete vyřídit osobně na pobočku banky? „Banka za rohem“ má nejvíce poboček ze všech bank v České republice a všechny jsou otevřené denně do večerních hodin pro potřeby jejich klientů. Na jejich pobočkách Vám rádi s čímkoliv poradí. Pokud nejste zastáncem platebních karet, na pobočkách banky vám umožní výběr peněz z vašeho účtu. Nechcete produkty, které určitě nevyužijete? V „Bance za rohem“ to není problém, a proto Vás nikdo nebude nutit do něčeho, co vlastně nepotřebujete. Naopak se zaměří na to, co vy sami nejvíce oceníte.

C) Banka „Česká korunka“ svým klientům nabízí jednoduché služby a produkty, které opravdu potřebují. Vše co většina klientů potřebuje, je běžný účet společně s platební kartou, která bude důležitým pomocníkem při nejrůznějších výletech po celém světě. Česká korunka myslí i na případ, kdy se můžete na vašich cestách dostat do potíží a potřebujete náhle vybrat větší částku. Proto Vám nabízí i možnost vybrat za minimální poplatek

z bankomatu kdekoliv na světě a ještě k tomu si můžete vybrat částku vyšší, než je momentálně na vašem účtu. Tzv. kontokorent (možnost jít na účtu do záporného zůstatku, a tak si vlastně jednoduše vzít úvěr) vám pomáhá při neočekávaných potížích a pracovníci banky Vám vždy rádi vysvětlí, jak funguje a do kdy je potřeba půjčené peníze vrátit. Účet u banky Česká korunka lze snadno ovládat pomocí internetového bankovnictví. Protože díky přímému bankovnictví nemusí zaměstnanci banky klienty obsluhovat tak často na jejích pobočkách, poplatky jsou zde opravdu nízké jako odměna za využití internetového bankovnictví.

D) „Bankoland“ je tu již několik let a za dobu své existence jsme rozšířili naše služby tak, že i ti nejnáročnější klienti si přijdou na své. Pokud provádíte hned několik plateb měsíčně, nabízíme Vám přehledné internetové bankovnictví, kde si můžete 24 hodin denně kontrolovat stav na Vašem účtu. Samozřejmě jsme tu pro Vás i na našich pobočkách, kde Vám rádi poradíme, kam investovat, pokud hodnota Vašeho majetku dlouhodobě roste. Ani pro pojištění nemusíte chodit daleko. Naše banka Vám nabízí nejrůznější výhodná pojištění pro Vaši rodinu i pro zajištění Vašeho důchodového věku. Rádi Vám představíme i naše doplňkové karty k účtům, aby i ostatní členové Vaší rodiny mohli mít přístup k Vašim financím.

E) Preferujete služby šité na míru? Nemáte čas na dlouhé vysedávání na pobočkách? Přijďte si založit účet do naší banky a my Vám zaručíme, že s námi budete vždy spokojeni. Protože našimi klienty jsou převážně lidé, kteří mají rádi komfort a kompletní servis, u nás si můžete zvolit osobního bankéře, který za Vámi přijede až domů. Chápeme, že Váš čas je drahý a ne vždy máte možnost nás osobně navštívit, proto vám vyjdeme plně vstříc a přes našeho bankéře Vám zajistíme z pohodlí Vašeho domova či kanceláře vše od cestovního pojištění na Vaše služební cesty až po zlaté karty.

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI: **1 – C**
2 – A
3 – D
4 – E
5 – B

Učitel následně se žáky zkontroluje, zda vše přiřadili správně a společně se nimi projde postupně potřeby každého klienta, a proč mu tedy daná banka bude asi nejlépe vyhovovat. Žáci si v podstatě znovu společně s učitelem projdou, podle kterých bodů v textu k danému klientovi přiřadili určitou banku.

Pro lepší orientaci pro učitele ještě uvádíme ke každému klientovi, co je pro něj důležité a co zřejmě při výběru banky zohlední.

KLIENT Č. 1.
V takovém případě nepotřebuji složité služby, potřebuji účet a platební kartu, která mi umožní mít při cestách stálou rezervu a platit i v zahraničí. Rozhodující pro mě bude cena za bankovní služby, i když se musím řídit i kreditem dané banky. Protože jako student jsem zřejmě často na internetu, lze předpokládat, že budu využívat internetové bankovnictví a na pobočku budu chodit jen minimálně. Blízkost pobočky tak pro mě není moc důležitá. Spíš mě bude zajímat, na kolik přijde výběr z bankomatu. Protože rád cestuji, nemám moc peněz a mohu se dostat kdykoli do potíží, hodila by se mi kreditní karta či kontokorent. Ovšem pozor, zadlužování má svá rizika, a tak by mělo jít spíš o rezervu pro případ potíží, nikoli o trvale čerpanou půjčku. Neměl bych tedy naletět na nějakou pochybnou nabídku velké půjčky bez ručitele, ale spíše jít do nějaké nabídky bank pro studenty, u nichž je riziko limitováno. Podle čeho tedy budu banku vybírat? Podle možnosti čerpat jen některé služby a platit podle toho nízkou cenu, podle ceny výběrů z bankomatu, podle nabídky platebních a eventuálně kreditních karet.

KLIENT Č. 2.
Ačkoli hypotéku nemusím nutně čerpat u té banky, kde mám i běžný účet – asi svůj záměr při výběru banky zohledním. Čeká mě řada složitých jednání – o hypotéce, o životním pojištění, budu možná do banky chodit často fyzicky. Bude pro mě výhodné, v maximální možné míře soustředit většinu jednání do jednoho místa, mít svého bankéře. Takže mě bude zajímat komplexnost nabídky, kvalita obsluhy, dostupnost pobočky, ale samozřejmě i cena. Komplexnost a dostupnost nejsou vše. Měl bych už dopředu porovnat pozorně nabídky všech bank a rozhodnout se pro jednu či třeba dvě.

KLIENT Č. 3.
Mám hodně plateb a čas od času je měním. Proto je pro mě vhodné kvalitní a pohodlné internetové bankovnictví. I proto, že mám velké příjmy i výdaje a potřebuji často znát situaci svého účtu. Zřejmě mě budou také brzo zajímat investice, protože hodnota mého majetku roste. Takže bych rád měl v bance kvalitního poradce a dobrou

nabídku bankovních služeb. Ani pro pojištění nechci chodit daleko, penzijní spoření zřejmě již mám. Chci doplňkové karty k účtům, abychom je mohli používat v rodině oba. Zkrátka, chci komplexní banku, blízkost pobočky pro mě možná nebude rozhodující.

KLIENT Č. 4.
Takže jednoznačně potřebuji banku s kvalitním připojením. Abych se do ní mohl dostat kdykoliv a kdekoliv (pokud nejsem takový podnikatel, který už na účet přímo nechodí). Chci karty s kvalitním cestovním pojištěním. Chci prestiž – tedy např. zlaté karty, chci osobního bankéře, který se bude starat o moje úspory. Cena je až na druhém místě, mám tak náročný život, že preferuji pohodlí. Podle druhu podnikání možná také budu chtít pobočku velice blízko své práce, protože pracuji často s hotovostí ve větších objemech.

KLIENT Č. 5.
V takovém případě především potřebuji, aby má banka byla blízko a s dobrou otevírací dobou, byla levná a měla levné výběry z bankomatů. Exkluzivní programy mě v podstatě nezajímají, stejně jako hypotéka apod. Uvítám i možnost kontokorentu za rozumnou cenu, chci mít možnost půjčky, i když to nehodlám přehánět.

Žáci by si měli na základě této aktivity uvědomit, že i když banky většinou nabízejí podobné služby, měli by si vždy pečlivě zjistit, zda by jim některá z nich nevyhovovala přece jen více než jiná. Aby například neplatili za služby, které stejně nebudou využívat.

Učitel poté rozdá žákům pracovní list s otázkami, které by měly prověřit, zda si učivo z pracovních listů osvojili a dokážou svými slovy na otázky odpovědět. Učitel nechá žáky, aby se nejdříve sami nad otázkami zamysleli, a poté žáci společně s učitelem postupně věnují čas každé otázce. Záleží nejen na žácích, ale i na učiteli, kam až u každé z otázek dojdou.

DOPLŇUJÍCÍ OTÁZKY Z PRACOVNÍHO LISTU S MOŽNÝMI ODPOVĚĎMI:

1. **KTERÉ VÝDAJE BYS OZNAČIL JAKO INVESTIČNÍ?**
   Např. splácení hypotéky na byt, peníze směřující do vzdělání, nákup cenných papírů, vklad na termínovaný účet….

2. **JAKÝ JE ROZDÍL MEZI DEBETNÍ A KREDITNÍ KARTOU?**
   Při platbě či vybírání v bankomatu (v bance, na pokladnách v obchodě…) se u debetní karty odečítají peníze z účtu držitele, u kreditní karty mu banka tyto peníze vlastně půjčuje. S kreditní kartou lze tedy platit, i když nemáme dost peněz na účtu. Vzniká tím ale dluh, který musíme splatit, případně za něj zaplatit cenu v podobě úroku.

3. **NA CO JE ROZUMNÉ SI PŮJČIT?**
   Dobré/rozumné jsou především takové půjčky, které pomáhají např. zlepšovat zdraví či zvyšovat vzdělání a zvyšovat náš majetek. Zkrátka něco, co má dlouhodobou hodnotu a je to důležité (vzdělání, bydlení, investice…). Špatné jsou především půjčky na to, co nutně nepotřebujeme a má to hodnotu jen krátkodobě. U každé půjčky je pak především důležité, zda budeme schopni ji splatit.

4. **JAK ZJISTÍM, JAK VELKOU PŮJČKU SI MOHU VZÍT?**
   Když porovnám své běžné životní náklady/ výdaje a svůj příjem, pak rozdíl představuje splátku, kterou jsem schopen splácet. Půjčky se zpravidla splácejí jednou za měsíc. Musím také vzít v úvahu, jaká je pravděpodobnost, že si svůj příjem udržím.

5. **PROČ BYCH MĚL V ŽIVOTĚ SPOŘIT A NE UTRÁCET VŠECHNY PENÍZE HNED?**
   Především proto, že nikdy nevím, co mě v životě čeká a zda nebudu potřebovat peníze třeba ve chvíli, kdy přijdu o práci, onemocním, nebo si budu muset něco nečekaně pořídit (může jít o vybavení domácnosti, ale třeba i o byt). Důležité je rovněž mít nějaké úspory na penzi, protože důchod je vždy nižší (většinou výrazně nižší) než předchozí příjem z práce.

6. CO SE DĚJE S PENĚZI, KTERÉ ULOŽÍME DO BANKY?

Banka je půjčí někomu, kdo ji o to požádá, získá úvěr a ten následně splácí. Úvěr může získat jen ten, u koho banka usoudí, že bude schopen jej splácet. Za to, že mu půjčí peníze, získá odměnu v podobě úroku. Tuto odměnu použije na uhrazení svých nákladů, část přenechá nám ve formě úroků z vkladu a část si ponechá jako zisk. Záleží na formě vkladu, například běžný účet má minimální úrok, ale například termínovaný vklad má úrok podstatně vyšší.

7. PROČ MUSÍME BÝT POZORNÍ PŘI VÝBĚRU Z BANKOMATU?

Protože mnozí podvodníci se snaží zneužít platební karty k získání našich peněz. Mohou nám karty např. odcizit, okopírovat či použít číslo karty a další údaje k platbě po internetu.

8. JAKÝMI ZPŮSOBY LZE ZAPLATIT/POSLAT NĚKOMU PENÍZE?

V hotovosti (bankovkami či mincemi), platební kartou, pomocí převodu z účtu zadaného po internetu, pomocí převodu z účtu zadaného v bance, pomocí převodu z účtu zadaného po telefonu, pomocí některé další moderní služby pro elektronické placení (např. Paysec).

SHRNUTÍ HODINY:

V této vyučovací hodině si žáci procvičí svoje získané znalosti o bankách a jejich službách z posledních 3 pracovních listů. Doplňující otázky se zaměřují na celkové osvojení problematiky finančního vzdělávání a vyzývají žáky k zamyšlení nad osvojenými poznatky ze všech pracovních listů a jejich propojení s praxí.